

Sygn. akt I DO 63/20

POSTANOWIENIE

Dnia 7 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 7 stycznia 2021 roku sprawy w przedmiocie zastrzeżenia odmowy wglądu do dokumentów załączonych do wniosku prokuratora z Prokuratury Krajowej, sygn. akt PK XIV Ds (...) o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej T. G. – sędziego Sądu Rejonowego w W. w stanie spoczynku

działając na podst. art. 80 § 2f i 2g ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych

postanowił:

nie uwzględnić zastrzeżenia odmowy wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku prokuratora z Prokuratury Krajowej, sygn. akt PK XIV Ds (...) o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w W. w stanie spoczynku T. G..

UZASADNIENIE

Wnioskiem datowanym na 18 grudnia 2020 roku prokurator z Prokuratury Krajowej wystąpił o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w W. w stanie spoczynku T. G.. Materiały sprawy do Sądu Najwyższego wpłynęły w dniu 21 grudnia 2020 roku, a w kolejnym Prezes SN wydał zarządzenie o ich rejestracji w Wydziale I. Skład orzekający wyznaczony został zarządzeniem Przewodniczącej Wydziału datowanym na dzień 29 grudnia 2020 roku.

W złożonym wniosku, na podstawie art. 80 § 2f zd. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych, prokurator złożył zastrzeżenie, że załączone do niego dokumenty nie mogą zostać udostępnione objętemu wnioskiem sędziemu, ani też ewentualnie ustanowionemu obrońcy, powołując się na dobro postępowania przygotowawczego. Zastrzeżenie to szerzej uzasadnił niemożnością wykluczenia konieczności zweryfikowania ewentualnej wersji przebiegu zdarzenia przedstawionego przez T. G., jak również przesłuchania kolejnych świadków w sprawie, w tym ewentualnie wnioskowanych przez sędziego, którego wniosek dotyczy. Dodatkowo wskazał, że w sytuacji prowadzenia śledztwa w fazie *ad rem* osiągnięcie celów postępowania karnego wymaga ograniczenia dostępności do wiedzy o podjętych w sprawie ustaleniach i zamierzonych działaniach procesowych, by poprzez przedwczesne ich ujawnienie nie doprowadzić do utrudnienia czy uniemożliwienia ich przeprowadzenia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Na wstępie przypomnieć należy, iż w inicjowanym przez oskarżyciela publicznego postępowaniu delibacyjnym, sąd dyscyplinarny rozstrzyga jedynie w przedmiocie zaistnienia dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa przez sędziego lub prokuratora objętego wnioskiem. Sąd Najwyższy ocenia w powyższym kontekście przedstawione we wniosku argumenty i załączone doń dokumenty, stanowiące podstawę czynionych w tym zakresie ustaleń faktycznych.

Sędzia, którego dotyczy postępowanie immunitetowe, ma wynikające wprost z art. 80 § 2f zd. 1 p.u.s.p. prawo wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku. Jeżeli wnioskujący prokurator złożył zastrzeżenie co do ich udostępnienia, ostateczną decyzję w tym przedmiocie podejmuje sąd dyscyplinarny. Może on zastrzeżenie uwzględnić i wglądu odmówić albo też zastrzeżenia nie uwzględnić, co skutkuje obowiązywaniem normatywnego uprawnienia do zapoznania się z zebrany materiałem dowodowym.

Zastrzeżenie więc dokonane przez prokuratora na podstawie art. 80 § 2f zd. 2 p.u.s.p. winno wskazywać argumenty świadczące za rzeczywistą koniecznością

obalenia wprowadzonego mocą ustawy domniemania, iż wgląd do materiałów dowodowych postępowania immunitetowego nie wpłynie niekorzystnie na dalszy bieg postępowania karnego. Winny to być konkretne przesłanki, odnoszące się do rozpoznawanej sprawy, znajdujące oparcie w przedstawionych wraz z wnioskiem materiałach, gdyż weryfikacji istnienia realnej groźby owego negatywnego wpływu na dobro postępowania przygotowawczego w wyniku udostępnienia akt sprawy (załączonych dokumentów) osobie, której dotyczy wniosek, sąd dyscyplinarny musi dokonać na podstawie przedstawionych przez prokuratora dokumentów.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 28 listopada 2007 r. (K 39/07, OTK-A 2007/10/129), badając zgodność z Konstytucją ówczesnej treści przepisów art. 80 § 2f i 2g ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych potwierdził, że w toku postępowania immunitetowego sędziemu objętemu wnioskiem przysługuje prawo do obrony, którego jednym z elementów jest dostęp do materiałów uzasadniających żądanie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej. TK przyjął też jednak, że wszczęciu postępowania immunitetowego nie muszą towarzyszyć wszystkie gwarancje i instrumenty ochronne towarzyszące prawu do obrony, którymi dysponuje Kodeks postępowania karnego i możliwe jest wykluczenie dostępu zainteresowanego do materiałów załączonych do wniosku o zezwolenie na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej. Niewątpliwie więc można, a w niektórych wypadkach wręcz należy, zaaprobować wykluczenie udostępnienia materiałów osobie, której dotyczy wniosek. Należy przy tym jednak pamiętać, że decyzja taka w poważny sposób ogranicza przysługujące sędziemu na etapie postępowania immunitetowego prawo do obrony, a zatem do jej podjęcia niezbędne jest stwierdzenie przez sąd dyscyplinarny istnienia realnego zagrożenia prawidłowego biegu postępowania karnego w przypadku zapoznania się przez osobę objętą wnioskiem lub jej obrońcę z przedstawionymi materiałami dowodowymi (por. z szerokimi rozważaniami zawartymi w uchwale SN z dn. 30 listopada 2020 r., II DO 98/20, Lex nr 3092558).

W niniejszej sprawie okoliczności takich stwierdzić nie sposób. Jak wynika z akt sprawy, w toku śledztwa przesłuchano w charakterze świadków osoby mogące dysponować wiedzą w sprawie, uzyskano stosowne opinie, tak pisemne, jak i ustne, wykonano także inne czynności, jak oględziny. Negowanie możliwości zapoznania

się z dokumentami załączonymi do wniosku z uwagi na hipotetyczną możliwość zawnioskowania przeprowadzenia bliżej nieokreślonych dowodów, jak też wpływania w inny sposób na bieg postępowania jest nietrafne. Uprawnienie do zapoznania się z materiałami stanowiącymi uzasadnienie wniosku o uchylenie immunitetu wynika nie z norm procedury karnej, a z przepisów ustrojowych. Wprowadzają one domniemanie, iż wobec sędziego (lub prokuratora) objętego wnioskiem, ograniczenie dostępności do wiedzy o podjętych w dotyczącej go sprawie ustaleniach kończy się z chwilą złożenia tego wniosku w sądzie dyscyplinarnym.

Argumentacja prokuratora w rozpoznawanym zastrzeżeniu nie wskazuje na istnienie konkretnego, realnego zagrożenia dla dobra postępowania, ograniczając się do wyrażenia ogólnej natury, hipotetycznych przypuszczeń. W badanej sprawie dowody w zasadniczej części zostały jednak zebrane i zabezpieczone. Obawa zatem co do możliwości negatywnego wpłynięcia przez sędziego T. G. lub jego obrońcę na dobro postępowania nie jawi się jako uzasadniona.

Tym samym brak było podstaw do odmówienia zainteresowanemu sędziemu dostępu do dokumentów, mających wskazywać na istnienie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez niego przestępstwa.